

Ansagar ombendte. vore Forsædte ved sin Tale, var det dog vist en indflydelsesrig Handling. Naar den ærede Taler vil tage en eller anden Haandbog angaaende den kirkelige Cultus og der under den Inddeling; hellige Tider, hellige Steder, hellige Handlinger og hellige Personer, vil han saa sige, at Prædiken hører til nogen anden Afdeling end til hellige Handlinger? Det er vist, baade theoretisk og praktisk afgjort, at Prædiken kan medregnes under Begrebet kirkelig Handling, navnlig naar dette Begreb tages i udvidet Forstand. At der ogsaa kan gives et mere indskrænket Begreb af kirkelig Handling, have vi indrømmet, idet vi sige: „Men selv antaget, at Prædiken ligger udenfor det her tilføjede Begreb af kirkelige Handlinger, er det uimodsigeligt osv.“ Men saa gjælder dog det Anførte om Confirmation, hvormed Prædiken er forenet, om Altergang, hvormed Skriftetale er forenet. Den ærede Taler fandt, at naar vi havde sagt, at Sagen ikke var tilstrækkeligt oplyst, da kunde han ikke begribe, hvilke Oplysninger der endnu skulde behøves. Efter min Formening behøves der Oplysning om, hvorvidt denne Trang strækker sig, om det kun er i en enkelt Landsdeel eller trindt om i Landet, at den gjør sig gjældende. Der behøves Oplysning om, hvad Menigheden, Geistligheden og navnlig Biskopperne dømme derom; thi at der mangler netop en kirkelig Betænkning, det hører ind under Begrebet manglende Oplysning. Han sagde, at Sagen havde tidt været for her, men han beviste med det Samme, at den bestandigt havde været dødfødt, og paa Grund deraf var der naturligvis for Regjeringen ingen Foranledning til at indhente Oplysning om en Sag, som af sig selv døde hen. Han fremkom igjen med sin fra et tidligere Møde bekendte Betragtning af Grundlovens § 3. Den Gang blev han tilstrækkelig imødegaaet af den høitæredede Minister og af den ærede Afdelingsmand for 1ste Kreds (Madvig), ligesom idag af den ærede 3die Landsktingsmand for 1ste Kreds (Clausen), og jeg behøver ikke at tilføje Videre. Dog dette vil jeg sige, at naar der i vor Grundlov tales om en Forsatning, saa skal Ordet „Forsatning“ vist forstaaes i Grundlovens Aand, og derefter forstaaet betyder det vist, en fri og repræsentativ Forsatning. Jeg

troer heller ikke, at den danske Rigsdag nogen sinde vil misunde Kirkesamfundet at have en fri og repræsentativ Forsatning, naturligvis forbeholdt, at den er underkastet den øverste Lovgivningsmagt, som ethvert andet Auliggende i vort Fædreland. Han sagde, at jeg havde beraabt mig paa, at Ministeren havde lovet en administrativ Afgjørelse, og at Ministeren aldrig havde lovet det. Jeg vil beraabe mig paa, at Ministeren, da han øieblikkelig efter mig havde Ordet, vedkjendte sig i det Hele, hvad jeg havde udtalt, og da jeg saa stærkt henvendte mig til ham, vilde det være besynderligt, om han ikke havde modsagt mig, naar han ikke vilde opfylde det, jeg omtalte som hans Øfte. Hvad det angaaer, at Taleren forekastede mig Inconseqvens mellem mine Udtalelser ved første Behandling og min Udarbejdelse af Udvælgets Betænkning og mellem min Deeltagelse i Fleertallet og Mindretallet, troer jeg at have gjort opmærksom paa, hvoraf denne tilfyneladende Inconseqvents reiste sig, nemlig deraf, at da det ene Hensyn var saa stærkt fremhævet fra en anden Side, kom jeg til at fremhæve det andet Hensyn noget stærkere, end jeg ellers vilde have gjort, men saa uddrog jeg Conseqventsen af det Hele. Dersom man vil forfølge min Virksomhed i Sagen, vil man finde, at jeg heelt igjennem har tilraadet just det, som jeg nu med Fleertallet tilraader, Sagens Udsættelse, og jeg har vistnok ogsaa en stor Andeel i Sagens Udsættelse, som den ærede Taler havde ønsket langt mere paastynnet. Jeg har derfor ikke handlet inconsequent, men særdeles consequent.

Clausen: Maa jeg bede om Ordet for en personlig Bemærkning.

Formanden: Den 3die Landsktingsmand for 1ste Kreds har Ordet for en personlig Bemærkning.

Clausen: Jeg skal kun til nærmere Forklaring af hvad jeg udtalte om den ærede Afdelingsmand for 6te Kreds's Maadehold bemærke, at det ikke gif paa de kritiske Bemærkninger over Fleertallets Betænkning, men paa den hele Maade, hvorpaa han baade